

In China – one of the Asian countries with fast development – the Ministry of Education points out that teaching English in colleges should be concentrated on acquiring cross-cultural communication skills, the development of general foreign language proficiency, listening and speaking skills in particular which are necessary for foreign competence using in real life situations. It is also considered very important for future career when a person is able to communicate effectively.

In the academic programme on the English language in Chinese schools it is pointed out that the aim of education is the improvement of listening, speaking, reading and translation skills in English. But if the students have no opportunities to communicate in real life situations language studying is without real content. Irrespective of the level of language proficiency the main goal at the lessons of spoken language in Chinese schools is to study language patterns, that's why after the lessons a pupil should give attention to reading and writing. So, the change of training methods for spoken language is significant.

To conclude it all we should say that one of the main conditions for effective foreign language training is to create conditions for mastering by the students the specifics of cross-cultural relations, namely: the differences in structures of language acts of native and foreign language, the system of values of the country studied, the peculiarities of verbal and non-verbal behaviour according to the norms of national culture.

Жанна Костянтинівна Звягіна – студентка II курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Валентина Анатоліївна Василенко** – професор
кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ,
кандидат філологічних наук, доцент

ПРОБЛЕМИ МОВНИХ НОРМ НА УКРАЇНСЬКИХ ТЕЛЕКАНАЛАХ

Протягом останнього десятиріччя в українській мові триває якісно новий етап розвитку – як один із наслідків політичної демократизації та соціально-національного піднесення суспільних настроїв.

Прийнятий Верховною Радою Закон №5313, відомий як закон про 75% української мови на телебаченні, викликав бурхливу реакцію медіа й соцмереж. У цілому їх можна звести до трьох точок зору:

1. Закон є великою перемогою і нарешті зробить телебачення україномовним.

2. Це насильницька українізація, тотальне порушення прав людини й національних меншин.

3. Закон є суцільною імітацією й зрадою, в телеєфірі й далі пануватиме російська.

Насправді, всі три домінуючих думки не відповідають дійсності. На наше переконання, цей закон є складним продуктом компромісів і боротьби.

Загалом засоби масової інформації – це важливе джерело інформування, культурно-просвітницького впливу та формування суспільної думки. Телебачення, на відміну від інших мас-медіа (газет, журналів, радіо), має значні переваги: велику різновікову аудиторію, поєднання звуку й рухомої картинки, можливість обрати програму або фільм відповідно до інтересів й уподобань [1, с. 73-76]. Саме телебачення є найпотужнішим сучасним інструментом пропаганди.

Як засвідчують соціологічні дослідження, рівень довіри до ЗМІ залишається досить високим і сталим. На найпопулярнішому телеканалі «Інтер» у будні з 18-ти годин трансляції 5,8 години припадає на україномовні передачі, тобто лише 35,3% ефірного часу відведено для державної мови. У неділю українська мова звучить 7 годин із сукупних 17-ти годин трансляції, тобто 41,1%. Середній відсоток україномовних передач становить 38. На телеканалі «1+1» у будні трансляція триває 19 годин, з них 9,6 години – українською мовою, тобто близько 50%. Ще 26% відведено для російськомовної продукції з українськими субтитрами. У неділю, коли кількість глядачів найбільша, частка україномовної продукції на цьому телеканалі значно зменшується. Лише 6,75 години лунає українська мова в ефірі, тобто 39%. Якщо говорити про середній показник, то близько 45% продукції виходить українською мовою [3, с. 27-30]. Якщо ж рахувати реальний таймінг звучання української мови в ефірі, цифри будуть, безумовно, нижчими. На регіональних та місцевих каналах картина ще строкатіша, але чим далі на Схід і Південь – тим менше там чути українську мову.

На сьогодні мову ЗМІ заповнив суржик: мішанина в подачі текстів і мікротекстів українською та російською мовами у співвідношенні часто не на користь державної мови. Щоразу частіше лунають на телеканалах слова й вирази, які колись уживали лише на вулиці, у спілкуванні серед певних, соціально маркованих груп, або новотвори:

1. Жаргон кримінального середовища (замочити, пахан, глухар, стрелка, бабки, мент). Такі донедавна незрозумілі для загалу, вживані лише певними групами мовців, слова стали тепер відомими чи не всім, їхчують діти, школярі, молодь; вони вже не викликають здивування, обурення. Найчастіше вони лунають у телесеріалах і фільмах.

2. Молодіжний сленг. Найчастіше ним послуговуються перекладачі іноземних фільмів, а також ведучі та гості розважальних молодіжних програм. Так, уже звичним стало чути прикольно, класно, фігня, кайф, кльово, балдіти. Помітно використовують сленг і в рекламі («Чері – прикольна вишня» і под.).

3. Неологізми, що їх створюють журналісти, піарівці, рекламисти: депутати тузляться (про події навколо острова Тузла); більшовики (більшість у парламенті); снікєрсни у своєму форматі; шейканемо, бейбі.

4. Нецензурна лексика. Вона, здається, вирвалася з підвалів і під'їздів та набула «офіційного статусу», передусім у численних художніх фільмах, особливо популярних серед молоді. Безперечно, це далеко не позитивні зміни [2, с.73-77]

Отже, стан ефірного мовлення в Україні не дуже втішний. Закон – крок уперед і справді зміцнює позиції української мови на телебаченні. Проте ні про цілком україномовне телебачення, ні навіть про декларовані 75% української на більшості телеканалів мова, на жаль, не йде. Навіть через півтора роки матимемо не україномовне, а двомовне телебачення з цілком співмірними частками української і російської. Журналістам все більше треба відходити від уживання росіянізмів і використовувати українську мову. Молодь, дивлячись та слухаючи передачі на телебаченні та радіо, буде наслідувати унормовану українську мову і, взагалі, значно зросте їхня духовність.

Література

1. Василенко В. А. Білінгвізм як чинник для успішної інтеграції в міжнародний освітній простір / В.А.Василенко // Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави: тези доп. VII Міжнар. науково-практ. Конфер. (Харків, 30 листопада 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – С. 73-76.
2. Василенко В. А. К вопросу о трансформации лингвокультуры современной молодежи Украины / В. А. Василенко // Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (21 квітня 2017 р. – Харків: ХНУВС, 2017. – С. 73-77.
3. Стадній А. Мовні та позамовні чинники виникнення й функціонування конотативно маркованих дієслів у текстах ЗМІ / Стадній А. Мовні та позамовні чинники виникнення й функціонування конотативно маркованих дієслів у текстах ЗМІ / А. Стадній // Materials of the XII International scientific and practical conference, «Conduct of modern science- 2016», November 30 – December 7, 2016 on Philological sciences, p. 27-30.